

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי ז' סיון תשפ"א | דף היומי בבלי: יומא לז | דף הכולל: יומא כה.
דף היומי בהלכה: מאמצע סעיף ג' "וי"א ששיעור יבא" עד סעיף ה'.
מוסר: שם עולם - 'ועתה נבאר אודות' עד 'ואראה עוד'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: וכמו שעשה האלוקים' עד סוף הספר • מסילת ישרים עד סוף הקדמה

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

צרחתי: "אבא! הבנתי את הרמז!" - קורא 'הפותח' בסיפור אישי מצמרר | מנהל הכולל העביר לאברך את המלגה דרך החלון | "בואו ונתחזק" - מכתבם המרטיט של משפחות הרוגי האסון | 2148

על דא ועל הא

"אנא אחים יקרים! בואו ונתחזק באהבת חינוך!"

מכתבם המרטיט של המשפחות השכולות

להעלות נשמות יקירנו ולעורר לבבות נכבות, אנו מבקשים וקוראים בשורות אלו למען הכלל והפרט, ולמען נשמות טהורות שעלו למרום למען עם ישראל, קרבנות תמימות זכות ונקיות, נפשינו בבקשתנו מכל מי שיש לבשר בקרבו: אנא אחים יקרים בואו ונתחזק באהבת חינוך ובנתינת כבוד זה לזה!
"לדאבון לב נחסרנו באהבת ישראל ובמידת קבלת חברינו בנחת רוח, וזקוקים אנו לחיזוק גדול בענין של בין אדם לחברו וכבוד חברו", כך המשפחות השכולות.
"אנא מכם, הבה נתחזקה ביכולת לקבל דעת השני, ולכבד ולאהוב כל אחד ואחד מישראל, וכך בימים אלו נתקן נושא חשוב וכאוב זה, בפרט בזכות הרשב"י שיקירינו זכו להתעלות ביומא הילולא דיליה, ובמקום קדשו והוא זה מי שאמר, אנן בחביבותא תליא. וזכות זו תנחם אותנו ותהיה לעילוי נשמת יקירינו, ותביא במהרה את קץ גלותינו ותחילת פדיון נפשנו", מסתיים המכתב המרטיט.

כשבועיים לאחר האסון הכבד שזיעזע את אמות הסיפים בלב כל היהודים באשר הם, יוזמים מתפרסם בשם המשפחות השכולות מכתב, בו הם קוראים לעם ישראל כולו בקריאה נרגשת: "אנא אחים יקרים! בואו ונתחזק באהבת חינוך ובנתינת כבוד זה לזה!", וכך נכתב בשמם:
"שבר על שבר הושברנו ביום הבהיר יומא דהילולא דרשב"י, שם במקום ציון קדשו בשיא ועוצם השמחה וקבלת עול מלכותו יתברך, נקטפו וניטלו נשמות יקירינו זכר צדיקים לברכה ועלו למרום במקום ובזמן כה קדוש ומרומם, כי גדול יום ה' ונורא הוא, מי יכילנו.
"עם ישראל וכל העולם הזדעזע עד עומק השיתין, ממה שאירע לנו ולכלל עם ישראל ביום הנורא הזה", ממשיכות המשפחות בדמע. "אנו נמצאים עדיין בימי השבעה, וליבנו בל עימנו, ובחשבון נפשינו מה חרי האף הגדול הזה."
וכאן באים ומתחננים לכך אשר 'לב בשר בקרבו': "עתה ברצוננו

צרחתי מול המראה: אבא! אם אתה רוצה שאחזור ללמד בכיתה שמירת הלשון וזה כל רצונך, אז הבנתי את הרמז!! - - -

קורא 'הפותח' בסיפור אישי מפעים

שלום לכם,

יש לי סיפור מיוחד עבורכם. השמעת בכורה...

אך לפני כן, אני רוצה לומר לכם תודה גדולה, על הכל. אני מחנך כבר 12 שנה ומאז ומעולם פתחתי את היום בכיתה ב'שטיקל מוסר', ולא תמיד זה קל, למצוא את המתוק, הקסום, זה שיבעיר בנער המתבגר רצונות טהורים ואף יגרום לו להאמין בעצמו. מול עצמו ולא פחות, מול היצר.

אבל אז גיליתי אתכם, 'הפותח', 'בכל יום', חם מהתנור, מבלי לאכזב. המייל גדוש במוסר, ואני? רק צריך לבחור על מה לדבר, גאוה או אמונה, אמת או קדושה. תמיד יש מה לומר לתלמידים. ועכשיו לסיפור, וקודם כל הקדמה: הריני מקיים מצוות שיחו בכל נפלאותי!!!

הסיפור שלי קרה שנה שעברה טרם שידענו קורונה מהי. החום עלה, חולשה התפזרה בכל הגוף ונאלצתי להעדר מהחיידר. כשזה לא חלף ניגשתי לרופא לבדיקת גרון שגרתית.

פתחתי את הפה והרופא זעק: "מה זאת השומא הזאת בתוך הפה???"

גיחכתי, אמרתי לו שאכלתי עוגיה מקודם.

הוא אמר לי: "גש למראה! מייד!!!"

אני פותח את פי וזיעה קרה מכסה אותי. פחד השם. אני מנסה לגרד את זה. אבל לא. זו שומא.

הדוקטור שלא הוסיף לאוירה נתן לי הפניה לבדיקת ביופסיה דחופה.

חזרתי לבית שבר כלי. אשתי נבהלה, ולשאלתה, רק פתחתי את הפה. היא נחרדה כמוני.

היא ניסתה לנחם אותי אך לא רציתי לשמוע איש. נכנסתי לחדר וצעקתי: אבאאא! אין יסורים בלא עוון!!! תודה להשם!!! אני לא מהרהר אחריך!!! רק תגיד לי מה לתקן!! מה טעיתי!! מה עשיתי!!!

את כל זה אני עושה מול מראה עם פה פתוח מבלי להזיז עין מהמחשבה 'מהיכן זה הגיע??'

ואז תוך התייפחות אמרתי: רגע! נראה לי שאני יודע!!

ובשביל להסביר - נקדים:

בני הבכור יום אחד בהיר החל לגמגם. אחרי כל מיני אנשי מקצוע שלא הועילו לצערי, קיבלתי על עצמי לומר הלכה יומית בחפץ חיים מידי יום - בכיתה. 'פה תחת פה'.

ואכן, תקופת קצרה אחרי זה, חלף הגמגום כלעומת שבא. חסד השם.

וכך שנתיים מבלי לפספס מסרתי מדי יום הלכה בח"ח.

ואז, אחרי שנתיים רצוף, קיבלתי כיתה חלשה מאד. הרגשתי שאצלם חבל על כל שניה. עוד שורה גמרא ועוד תוספות יותר חשובים משמירת הלשון. היה להם בור לימודי אדיר. כוונותיי היו טהורות.

ואז... התובנה הלמה בי כפטיש - האם ה' פשוט רוצה שאחזור ללמד ח"ח?

צרחתי מול המראה: ה'... אבא... אם אתה רוצה שאחזור ללמד בכיתה שמירת הלשון וזהו כל רצונך, הראני נא את כבודך... הבנתי את הרמז. אסור לי היה לחשוב שהח"ח פחות חשוב מתוספות. אבא, אני סוגר את הפה, ופותח אותו עוד חצי דקה. אם זה מה שרצית תעלים את זה מהפה שלי.

רבותי!!! אני סוגר, מיבב בבכי. ממלמל מזמור לתודה, ואז... אני פותח את הפה מול המראה... אין שומא! נעלמה! באותו רגע!!! אני ממש ראיתי כיצד היא מתבהרת ומתבהרת עד ש... פוף! זה נעלם!

אינני יודע איזה מסר לקחת מאן. אולי שהסכמים עם הח"ח לא מפרים. או שאין יסורין בלא עוון. או שהקב"ה רחמן ועם כל מכה שלו רצונו איננו להכאיב אלא לרמוז.

את זה אני משאיר לכם. ואם יש ביניכם ולו אחד שבזכותי התחזק בשמירת הלשון או בלימוד יומי בח"ח והיה זה שכרי, לי ולזרעי עד עולם.

ובחזרה אליכם צוות הפותח...

בשקט בשקט, בסוד... היום, לא רק על המוסר היומי שאני מוסר לתלמידיי אינני עמל יותר מדי, גם על ההלכה היומית בח"ח אינני טורח... הרי בשביל מה אני מנוי ל'הפותח בכל יום?...

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?

שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

נסע מנהל הכולל לביתו של רבי מיכל יהודה בבני ברק כדי למסור לו אישית את המילגה. בהגיעו החליט לא להיכנס דרך הדלת הראשית, אלא הלך סחור סחור ודפק על חלון החדר...

מדוע שלח אב בית הדין את האברך להתייעץ עם הגרמ"י ליפקוביץ זצ"ל בעניני שלום בית

זצ"ל לביתו של רבי מיכל יהודה אשר בבני ברק כדי למסור לו אישית את המילגה.

הוא הגיע לבית ואולם החליט לא להיכנס דרך הדלת הראשית שבכניסת הבית, אלא הלך סחור סחור ודפק על חלון החדר שבו ישב רבי מיכל יהודה. תמה רבי מיכל יהודה ושאלו מדוע לא נקש על דלת הבית כמנהגו של עולם. השיב הלה, כי חשש שמא אשתו תשמע שבעלה החסיר יום אחד בכולל, ולא ינעם לו שאשתו תופתע לשמוע זאת.

אמר לו רבי מיכל יהודה כי אין מקום לחששו, שכן קיבל על עצמו מאז נישואיו שלא יעזוב אף פעם את הבית מבלי שיודיע לאשתו להיכן הוא הולך. הכל גלוי וידוע לאשתו וממילא אין לו מה להסתיר ולפחד ממנה.

סיים הגר"ש דבריו: כשיש דוגמא כזאת של שלום בית בין איש לאשתו, כדאי שהתלמיד יבוא להתייעץ עם רבו לפני שמסדרים גט! (איש לרעהו)

וְכַתֵּב אֶת הָאֵלֶּת הָאֵלֶּה... וּמָחָה אֶל מֵי הַמְּרִים (במדבר ה כג)
נאמר במדרש: גדול השלום, שהשם שנכתב בקדושה, אמר הקב"ה - יימחה על המים בשביל להטיל שלום בין איש לאשתו. פעם הגיע אברך לבית הדין לעניני גיטין בתל אביב וביקש מאב בית הדין הגאון רבי שמואל דביר זצ"ל לסדר לו גט. כשנתברר לאב"ד כי האברך למד פעם בישיבה קטנה פוניבז' אצל מרן הגרמ"י ליפקוביץ זצ"ל, יעץ לו להציע קודם את ענינו בפני רבי מיכל יהודה ורק לאחר מכן יחזור אליו. האברך הסכים להצעה, ויותר לא חזר לבית הדין...

סיפר הגר"ש דביר, כי הסיבה שיעץ לו לעשות כן, היא משום מעשה שהיה: רבי מיכל יהודה למד בצעירותו בכולל 'תורת ארץ ישראל' בפתח תקוה. היה נהוג שם לקבל את המילגה בסוף כל שבוע. פעם אחת לא הגיע רבי מיכל יהודה לכולל ביום חמישי - יום חלוקת המלגות. נסע אפוא מנהל הכולל רבי שמעון הורביץ

חמישה דברים שאולי לא ידעת עליהם

האם צריך להתקוטט עם כהן העולה לדוכן עם נעליים?

5 דברים שאולי לא ידעת על ברכת כהנים

היא: אשר קדשנו בקדושתו של אהרן וגו', כיצד אהרן הכהן אמר ברכה זו, הרי לא יכול היה לומר נוסח כזה? וראשית השיב כי הנוסח הזה אינו רק של ברכת הכהנים אלא של כל מצוות הכהנים, וגם באכילת תרומה, כפי שהובא ברמב"ם סוף תרומות. ולגבי אהרן הכהן ע"ה - הנה ברכת המצוות דרבנן, ואם הוא בירך, אמר: אשר קדשנו במצוותיו וציוונו על נשיאות כפיים. [ובצל"ח כתב שאף אם הברכה מהתורה כל אחד יכול לומר נוסח שלו, שהנוסח הוא דרבנן] (שם).

1. מונה לשמור על נעלי הכהן ונגנבו - חייב לשלם?

נשאל מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א: בארה"ב היה כהן שהחביא כספו תמיד בנעליו, וספרדים נושאים שם כפיים והוא ספרדי, ונתן שכר לפלוני לשמור בקביעות על נעליו בעת שעלה לדוכן, ונעלמו. האם זה נחשב 'בעליו עמו', כמו שאמרו בהשואל שה'מלמד' נחשב לבעליו עמו? והשיב מרן: "שם אינו חייב ללמוד עמו דווקא, וכאן חייב לברך ברכת כהנים" (דברי שיח נשא תשע"ח מתוך 'כל משאלותך').

2. מה עדיף: מנין עם הרבה מתפללים או מנין עם הרבה כהנים?

אם יש לו שני בתי כנסת, אחד עם יותר כהנים ופחות

2. באיזה נוסח בירך אהרן הכהן 'ברכת כהנים'?

עוד נשאל מרן שליט"א: נוסח ברכת המצוות של ברכת כהנים

עשה השל"ה הק' זצ"ל שהיה לוי ובעת הדוכן היה מכוין להמשיך הברכות על כל משפחתו שהיו בחו"ל... ע"ש כל דבריו. וצולם לרבינו הקונטרס והובא לפניו ואמר שלכך נתכוין. שמע מכך רבינו הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל והתפעל מדבר זה, וכשהיה אצלו הרב דוד אליעזר בן הרב יואל קלוגמאן שליט"א אשר ידיו רב להם בהוצאת ספרי ראשונים ועוד, שאלו להגראי"ל אם יש לו עצה מה להוציא דבר נוסף, השיב להם רבינו הגראי"ל: ראשונים איני יודע, אבל יש קונטרס חסד לאלפים על ברכת כהנים שיש שם לקט מדרשים וסגולות שיש בברכת כהנים. [ושמעת מרבינו הגראי"ל שהאמת שרצה בעצמו להדפיס קונטרס זה, אבל כיון ששאלוהו מה להדפיס, שיהיה להם המצוה], ואכן הוציאו בשנת תשס"ט בהוצאה חדשה (דברי שיח נשא תשע"ח).

4. האם צריך להתקוטט עם כהן העולה לדוכן עם נעליים?

גבאי בית כנסת נכנס אל רבינו הגרי"ש אלישיב זצ"ל ושאל, שכהן אחד מתקש לעלות לדוכן כשנעלים לרגלו, האם להתיר לו. והשיב: "להתקוטט עמו". שאלו הגבאי: "לעשות מחלוקת?" והשיב: "בדיוק למקרים כאלה נוצרה המחלוקת" (פניני אי"ש נשא תשע"ח מתוך קב ונקי ח"ב סי' לד).

מתפללים, ובשני יש יותר מתפללים ופחות כהנים, מה עדיף? השיב מרן הגר"ח שליט"א: "יותר כהנים". והסביר כי יש מעלה לשמוע ברכת כהנים מעשרה כהנים, מחמת 'רוב עם', והוסיף שלא דווקא עשרה, וגם בפחות מעשרה יש נפק"מ, בין שלושה לתשעה וכדו', וכן מעל עשרה יש נפק"מ, בין י"א לי"ט וכדו' (שם).

4. איך אפשר לפעול ישועות בברכת כהנים

סיפר רבינו שראה פעם בספר [שאינו זוכר איך קוראים לו] בערך מלפני מאה שנה, שאוסף כל מילה בברכת כהנים איזה ברכה יש בכל תיבה, כגון 'ויחנך' בבנים ובנות, 'וישם לך שלום' לשלום בית, וכותב שאפשר לבקש מהכהן שיכוון עליו בברכת כהנים על הדבר שצריך ישועה, והרבה פעמים הועיל להם. ואמר רבינו - "הנה באים כל יום אנשים בבעיות של שלום בית, חשבת יש אפשר שיעשו עצה זו".

לאחר בירור נמצא הקונטרס ששמו 'חסד לאלפים' [מהרב אליהו פנחס הכהן מריינא, נדפס בירושלים בשנת תרע"א] אשר בשער הספר נכתב: "בו יבואר מדברי חז"ל סגולת 'ברכת כהנים' להשיג הצלחה לעושר וכבוד וחיים טובים וארוכים ולבטל כל רעה וזעם וצרה מן האדם, ע"י כוונת הכהנים בעת דוכנם וכו', וכן

פרשת השבוע

לפתע חש הבחור בטפיחה קלה על שכמו. הוא הסתובב והופתע לראות לפניו את ה'בית ישראל' זי"ע, שפנה אליו ושאלו: "אמור נא בחור, מהו השבח הגדול ביותר שאפשר לשבח את הבורא ית"ש?"

"מה שהיה היה - מכאן ואילך חושבנא"

נשאר ער במשך כל הלילה. לפנות הבוקר הלך הבחור להתפלל בכותל המערבי שהיה אז ריק ממתפללים, והנה חש בטפיחה קלה על שכמו. הוא הסתובב והופתע לראות לפניו את הרבי, שפנה אליו ושאלו: אמור נא בחור, מהו השבח הגדול ביותר שאפשר לשבח את הבורא ית"ש? ומיד ענה - השבח הגדול ביותר, שהקב"ה אינו שוחק (ער לאכט נישט), כך סיים הרבי את דבריו, סתם ולא פירש ונעלם מעיני הבחור.

מחשבותיו של הבחור החלו להתרוצץ, למה כיוונו דברי הרבי ומה פירוש דבריו הסתומים... בחזרו לשיבת 'שפת אמת' ראה כי כבר הוא חדרו של ראש הישיבה דאז הרה"ק ה'פני מנחם' זי"ע, נקש על הדלת, וכשפתח לו רה"י שטח בפניו את תמיהתו וחידתו בפירוש דברי הרבי, וכי ממה וממי יש לבורא לשחוק, שהרבי אמר שאעפ"כ אינו שוחק.

ענה לו רה"י: הנה אם בתור תפקידי כרה"י אגש לבחור מבני הישיבה ואעיר לו על הנהגה פלונית שאינה טובה, והלה יענה ויאמר: צדקו דברי רה"י, הנני מבטיח שמהיום והלאה אחדל ממנהגי זה;

וכי ימות מֵת עָלָיו בְּפֶתַע פְּתָאם... וְכִפֵּר עָלָיו מֵאֲשֶׁר חָטָא עַל הַנֶּפֶשׁ וְקִדַּשׁ אֶת רֹאשׁוֹ בַּיּוֹם הַהוּא... וְהַיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים יִפְלוּ (במדבר ו ט, יא-יב).

הרה"ק 'בית ישראל' מגור זי"ע היה מרבה להוכיח מפסוקים אלו שאין לו לאדם להתיימשך בכל מצב ואופן שיהיה, שהרי אף אחר שנטמא הנזיר בפתע פתאום, ומטבעו של עולם ייכנסו בו הרהורי ייאוש האומרים לו - ראה כי אין מעשיך רצויים לפני המקום, והוכחה ברורה לך, שהרי נטמאת בפתע פתאום, הרי לך שמן השמים טימאוך - אעפ"כ אמרה תורה 'וקידש את ראשו ביום ההוא' - יעזוב כל החשבונות, ילך נא כסומא בארובה אחרי השי"ת ויזעק - מהיום אני מתחיל בנזירות חדשה, והימים הראשונים יפלו. ומכאן ילמד כל איש לנפילותיו 'בפתע פתאום' - כל חד בדידיה, שלא להתיימשך, אלא יעמוד מנפילותיו ויאמר מכאן ולהלאה חושבנא...

ומעשה שהיה בימי ה'בית ישראל' זי"ע בבחור אחד מבני ישיבתו שהוצרך לנסוע לחו"ל, ובחששו שמא יישן ויפסיד נסיעתו

הקב"ה אינו כן, אף אם נבוא ונאמר לו מאה פעמים ויותר מהיום והלאה אחדל ממנהגי זה - לא ישחק הבורא מאתנו, אלא יקבל אותנו באהבה וחביבה כאילו אנו מבטיחים זאת בפעם הראשונה... (באר הפרשה)

והנה אך יעבור יום ושוב ינהג הבחור בהנהגה זאת, אם שוב יענה ויאמר - מהיום והלאה אחדל ממנהגי זה, עדיין יהיה ניתן למחול לו. אך בהישנות הדבר פעמים רבות, הרי אשחק מתשובתו, ואענה ואומר לו: אין זו תשובה כלל, כי כבר הפך הדבר לשחוק. אבל

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

האם גדר איסור לשון הרע הוא משום שמזיק לחברו, או משום שהוא מידה רעה של המספר?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'חפץ חיים'

על המידה הרעה הזאת שלא יגנה ישראל אחד את חברו, והביא שם שכן מוכח מדברי הרמב"ם ורבנו יונה. אכן, ישנו דין נוסף באיסור לשון הרע, והוא כשמספר על חברו וגורם בכך נזק ורעה לחברו בגופו או בממונו, או שמיצר לו ומפחידו, אף שאין בעצם דבריו גנות על חברו. והביא ה'חפץ חיים' דין זה לקמן בכלל ד' מהלכות לשון הרע (באמ"ח ס"ק א) ועוד. וישנם כמה נפק"מ למעשה בין שני סוגי איסור לשון הרע אלו ויתבארו לקמן בכלל ג' מהלכות לשון הרע סעיף ו'.

בפתיחה להלכות לשון הרע ורכילות הנלמדת היום, כותב רבנו ה'חפץ חיים' כי בגלל אהבת ה' את עמו ישראל, לפיכך הרחיקם מכל מידות רעות ובפרט מלשון הרע ורכילות, וכו'. בביאורים ומוספים מציינים, כי מדבריו אלו משמע שגדר איסור לשון הרע אינו רק אם מדבריו יצא נזק לחברו, אלא אף אם לא יצא שום נזק וגנות לחברו - עצם סיפור גנות על חברו הוא מה שאסרה התורה. וכן ביאר ה'חפץ חיים' לקמן (לשון הרע כלל ג ס"ו), וביאר שם ב'באר מים חיים' שכוונת התורה באיסור לשון הרע, שהקפידה

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

מי נשא את הכיור במסעות ישראל?

יומא דף לז

שלא היו מימיו נפסלים בלינה

הבאר, ונמצא שמי הכיור מחוברין כל הזמן למעיין ולא נפסלים בלינה.

ולפי"ז כתב שם לתרץ קושיא גדולה, שהמתבונן בפרשיות במדבר, נשא, שמדברות על עבודת המשא של הלויים, יראה כי התורה מפרטת מי נשא במסעות את כל חלקי המשכן ואת כליו, ורק דבר אחד לא מוזכר מי נשאו, וזה הכיור, ופלא הוא.

יתרה מזאת כאשר התורה מפרטת את מהלך פירוק המשכן ע"י בני קהת, שהיו מכסים את כל הכלים, ג"כ מוזכר כיסוי לגבי כל הכלים, ולגבי הכיור לא מוזכר כלל כיסוי. וכתב ששאלה זו נשאלתי לפני כארבעים שנה ע"י דודי הר"ר דוד בריסק ז"ל, וסיפר ששאל שאלה זו כמה גדולי תורה אך לא קיבל תשובה ונשארו בצריך עיון. [ומביא שם שבאבן עזרא (שמות לה טז) כתב שאין לכיור ולכנו בדים, ואולי על העגלות היו נישאים. ולפי"ז בני מררי הם שנשאו את הכיור, כי בני קהת משאם היה בכתף ולא על העגלות. וכתב שתלמידיו שאלו את הגר"ח קניבסקי שליט"א ואמר שמסתמא בני קהת נשאו את הכיור].

וכתב שלפי התוספתא יש לומר, שהיו מכניסים את הכיור לתוך הבאר, ובעת המסע היתה הבאר הולכת מאליה, והיה הכיור נישא מאליו ע"י הבאר, וממילא לא היה צריך כיסוי.

(קב ונקי)

הגמרא אומרת שכדי למנוע פסול לינה במי הכיור, עשה כהן בשם בן קטין "מוכני" שהוא כלי שמסובבים אותו כדי להרים ולהוריד את החבל הקשור לכיור] לשקע בו את הכיור כל לילה אל תוך בור שהיה בעזרה שהגיעו אליו מי מעיין. מי הכיור התחברו בכך למי המעיין, ועי"ז נחשבו מי הכיור כחלק מן המעיין, ואינם נפסלים בלינה. ואף שמן הסתם קל יותר היה לשפוך מן הכיור מדי יום את המים שנפסלו ולהחליפם במים חדשים, כמו שמסתבר שעשו כנראה לפני חידושו של בן קטין, מכל מקום גנאי הוא לפסול מים קדושים.

ומעתה נשאלת השאלה, הרי במשכן גם היתה אותה בעיה, וכיצד יעשו שלא יפסלו מי הכיור בלינה, ובפשטות היה אפשר לומר שגם במשכן היו ממלאים כל יום מים חדשים לכיור. ובספר בארה של מרים (להרב אשר שיק שליט"א עמ' נה) מביא רעיון יפה, שמובא בתוספתא (סוכה ג ג) שבזמן שישראל היו חונים במדבר, הבאר של מרים היתה שורה כנגדן במקום גבוה, כנגד פתחו של אהל מועד, ונשיאי ישראל באין ומושכין ממנה מים כל אחד לתוך שבטו.

נמצא שהבאר שהיתה כמעין, היתה עומדת מול הפתח של אהל מועד היכן שהיה עומד הכיור, והיו מושכין מהבאר מים עד הכיור, או שהיו נוטלין את הכיור כל לילה ומניחין אותו בתוך

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

במוצאי 'שבת חזון' השנה - מתי חולצים את הנעליים?

Orel Cohen/Flash90

ויש אומרים, שחובה לחולצן מיד לאחר שקיעת החמה, ויחלצן באופן שאינו נראה כאבילות, כגון שיחלוץ על מנת לנוח מעט לפני היציאה לבית הכנסת.

ואת בגדי השבת, יש להחליף לבגדי חול מיד בצאת השבת, ויש שהקלו להחליפם לאחר תפילת ערבית.

[שו"ע תקנ"ג, א, ומשנ"ב ו; ביאורים ומוספים דרשו, 8]

כשליל תשעה באב חל במוצאי שבת, יש אומרים שחליצת הנעליים תעשה בצאת השבת, לאחר 'פְּרָכו' שלפני תפילת ערבית; ואף שהתפילה מתקיימת לאחר צאת הכוכבים, אין לחלוץ את הנעליים קודם לכן, מכיון שאסור להראות אבילות בשבת.

ויש שכתב, שהמנהג לומר 'ברוך המבדיל' בצאת השבת, ולחלוץ את הנעליים בבית, לפני היציאה לבית הכנסת.

לשמוע ולתמוע

ברכב, בבית, ובכל מקום...

התקשרו לקו השיעורים של 'דרשו'
וקבלו אלפי שיעורים והרצאות להאזנה

077-2222-666

פרשת השבוע מפי מיטב המרצים

חדשות 'דרשו' ועדכונים

מידע לנבחני 'דרשו'

'גישמאק בלימוד'

הרצאות על מתיקות התורה

שיעורי תוספות לפי סדר 'הדף היומי'

הרצאות לחגים ומועדים

תוכניות מיוחדות

שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

שיעורי 'הדף היומי'
בעברית, אידיש וצרפתית

שיעורי 'הדף היומי בהלכה'
בבקאות ובעיון

'הפנתח בכל יום'
תוכנית יומית עם
סיפורים וחיזוקים

קו השיעורים של 'דרשו' לחייג, ללמוד, לדעת

האם ניתן להאריך בתרועה ללא הגבלה?

שביניהן, וממילא, אורך התקיעות שבסדר תר"ת, הוא כאורך התרועה, והתקיעות שבסדרי תשר"ת ותש"ת מתארכות בהתאם. ולכתחילה, יש לנהוג כשיטה זו, ולא כשיטת רש"י (ראה תקציר לאתמול); וכן יש להקפיד לכתחילה שלא להאריך בשברים מעבר לשיעור האמור, אך בתקיעה ובתרועה ניתן להאריך מעבר לשיעור האמור.

[שו"ע תקצ, ג, עם משנ"ב, שעה"צ וביה"ל]

כפי שלמדנו, אחת השיטות העיקריות בנוגע לאורך ה'שברים' וה'תרועה' היא שיטת הריב"א והריב"ם. לשיטה זו, אורך התרועה הוא תשעה קולות קצרים, המכונים 'כוחות', או 'טרומיטין', וזהו גם אורך השברים, כלומר, שלושה 'כוחות' לכל אחד משלושת חלקי השברים, כאשר שלושת השברים אורכים מעט יותר מהתרועה.

וכפי שלמדנו, אורך התקיעות, הוא כפי הקול, או הקולות,

מה ההבדל בין ה'שברים תרועה' שלפני תפילת מוסף ל'שברים תרועה' שבמוסף?

אחת, ובתקיעות שבמוסף יתקעו בשתי נשימות. וניתן לעשות גם להיפך.

ובמקום שהמנהג לעשות הכל בנשימה אחת, או הכל בשתי נשימות, לא ישנו את מנהגם. והשולחן ערוך הרב, והחזון איש, פסקו כדעת השולחן ערוך, וכן המנהג בארץ ישראל, לתקוע לפני מוסף בנשימה אחת, ובמוסף - בשתי נשימות.

[סעיף ד וס"ק יז-כ; ביאורים ומוספים דרשו, 15]

הראשונים נחלקו בנוגע ל'שברים תרועה' שבסדר תשר"ת: יש אומרים שצריך לתקועם ב'שתי נשימות', אך בדיעבד יוצאים ידי חובה גם ב'נשימה אחת'; ויש אומרים שצריך לתקועם בנשימה אחת, ולדעתם, בשתי נשימות אין יוצאים ידי חובה אף בדיעבד. וראה להלן.

והשולחן ערוך מביא את שתי השיטות, וכותב שרצוי לקיים את שתיהן, והיינו, שבתקיעות שלפני תפילת מוסף, יתקעו בנשימה

כיצד תוקעים את השברים והתרועה ב'נשימה אחת'?

ולדעת החזון איש, ב'שתי נשימות' יש להפסיק בין הקולות, אך בפחות מ'כדי נשימה', ואילו ב'נשימה אחת' אין להפסיק ביניהם כלל; וכן דעת האבני נזר, שנשימה אחת היינו ללא הפסק כלל. אולם, תלמידי החזון איש נחלקו בהבנת דבריו - האם בנשימה אחת צריך להריע מתוך השבר ממש, או שיש לסיים את השבר בסיום ברור ולהריע מיד לאחריו.

[שו"ע תקצ, ד, ומשנ"ב יח רכא; וראה שעה"צ יח-יט; ביאורים ומוספים דרשו, 12-13]

בהמשך לאמור: בהגדרת 'נשימה אחת' ו'שתי נשימות', נחלקו הפוסקים: לדעת המשנה ברורה - ב'שתי נשימות' יש להפסיק 'כדי נשימה' בין הקולות; ויש אומרים, שאף צריך לנשום בפועל בין הקולות, ויש חולקים. וב'נשימה אחת', אין להפסיק יותר מ'כדי נשימה', אך יש להפסיק מעט בין הקולות, כדי שלא לתקוע את השברים והתרועה 'בכוח אחד'.

* מצות תקיעת שופר כוללת שלוש תרועות, שלכל אחת מהן תקיעה לפנייה ותקיעה לאחריה. ותרועה זו, ספק בידינו אם היא ה'שברים', ה'תרועה', או שניהם יחד, ולכן אנו תוקעים שלוש פעמים תשר"ת תש"ת ותר"ת.

* לשיטת רש"י, אורך התרועה הוא שלושה קולות קצרים, המכונים 'כוחות', או 'טרומיטין', ואורך השברים הוא לפחות ששה 'כוחות' - דהיינו, שני כוחות לכל אחד משלושת חלקי השברים.

* ה'שברים', הם שלושה קולות בזה אחר זה, ובנוגע לצורת הקולות, ישנן שתי שיטות. שיטת הרמב"ן, שקול זה שבור באמצעו, ושיטת הריטב"א, שקול זה הוא כקול התקיעה, רק קצר יותר.

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

הלוח היומי

ז' בסיון | רבי זאב וואלף מז'טומיר זצ"ל, בעל 'אור המאיר'

במסע הצלב השני, בשנת ד' אלפים תתק"ז, ניצל רבינו ת"ם ע"ה מידי הצלבנים הארורים, שכמעט והרגוהו. וכפי שתיאר זאת אחד מבעלי התוספות, רבינו אפרים ב"ר יעקב מבון בספר הזכירה: "יום טוב שני של שבועות נאספו הטועים מארץ צרפת אל רמרו, ובאו בבית רבינו יעקב שיחיה ולקחו כל אשר לו בביתו, וקרעו ספר תורה בפניו, ולקחוהו והוציאוהו השדה, ודברו אתו משפטים על דתו, ויתנכלו להמיתו... ופצעו אותו חמשה פצעים בראשו, כי אמרו אתה גדול של ישראל לכן נקחה ממך נקמת התלוי ונפצעה בך כאשר פצעתם באלהינו חמישה פצעים.

"וכמעט שכנה דומה נפשו הטהורה, לולי רחמי יוצרנו אשר ריחם על תורתו, וימן ה' שר גדול לרבינו יעקב בדרך אותו שדה, ויקראהו רבנו וישחדהו בסוס שוה חמישה זקוקים, וילך השר וידבר על לב התועים וישסעם בדברים ויאמר להם: הניחו לי היום ואני אדבר עמו אולי יפותה ונוכל להסיתו, ואם לא יאבה דעו כי מחר אתננו בידכם. וכה עשו ונרחית שעה הרעה בחמלת ה' על עמו ריחם על המרביץ להם תורתו הקדושה".

יארציט:

תק"ט: גר הצדק אברהם בן אברהם הי"ד, בנו של הגרף פוטוצקי.

תק"ן: רבי אליעזר ב"ר שלמה מורבלוב הי"ד, מהורודנא, שנהרג עק"ה בעלילת דם שהעלילו עליו. (צוואת בעל יסוד ושורש העבודה).

תקצ"ב: רבי יששכר בעריש ב"ר יצחק אייזיק אייכנשטיין זצ"ל, מזידיטשוב.

תר"ע: רבי אהרן צבי ב"ר דב בעריש (מביאלה) לנדא זצ"ל, מסטריקוב.

תשי"ג: רבי זעליג ראובן ב"ר צבי בענגיס זצ"ל, ראב"ד ירושלים, בעל לפלגות ראובן וחיידושי הגרז"ר.

תשל"ה: רבי ראובן ב"ר שמעון בן דוד זצ"ל, מתלמידי הבאבא סאלי במרוקו, ומרבני מוסדות "אוצר התורה", בעל שו"ת משיב דבר, מלתא בטעמא, נפש טוב ועוד.

תשמ"מ: רבי שמואל ב"ר שמחה בונם עהרנפלד זצ"ל, אב"ד מטרסדורף ור"י חתן סופר, בעל שם משמואל.

אסרו חג

יארצייט הג"ר זעליג ראובן ב"ר צבי בענגיס - ראב"ד י-ם

שליח מן השמים באמצע הלילה

הגאב"ד, הגרז"ר בענגיס זצ"ל סיפר שקיבל איש מפי איש, שלהגאון רבי חיים וולאזין זצ"ל היה גדר שלא לברך ברכה בלא שיענו לו אמון, פעם בשעה מאוחרת בלילה היה צמא מאוד ולא היה מי שיענה אמון, והנה הגיע לביתו אחד מבחורי הישיבה והגר"ח שמח מאוד ובירך ואחר כך דיברו בלימוד.

למחרת בבקר ניגש הגר"ח לאותו בחור והודה לו, אבל הבחור לא ידע כלל במה מדובר! מן השמים זימנו לו מישהו שיענה אמון על ברכתו!

(שאל אביך ויגדך ח"א - עמ' פז)

נשתדל לברך ברכות בקול כדי שיענו אמון על ברכותינו, ובכך נזכה שהברכה תהיה מושלמת

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il